

לכהן תרומה גם בעד עבדו שהרי צריך להאכילו באם חולק התרומה שלו להרבה כהנים לפי צרכם לבני הבית שעליהם, ואם נותן לכהן אחד הכל לא שייך כלל לשון חלק. וזהו כוונת גירסת רש"י חלק אחד ס"ד היינו דאין בזה דין חלוקה שתלוי ברצון הבעלים ליתן אף לכהן אחד הכל ואם רוצה לחלוק לכל הכהנים שבאו לגורן שכן הוא מן הראוי לעשות ודאי יש לו ליתן לכהן שיש לו עבד גם עבור העבד שהם שני חלקים ואיך אמר חלק אחד. והיא קושיא גדולה על הגירסא פשיטא שכן גרסי התוס' ופירשו פשיטא שאין להם אלא חלק אחד. וצריך לומר שפירוש חלק אחד אינו בחלקים שוים דהא יש כהן שיש לו בני בית מרובים מלכהן אחר רק הסך שנותן לכל כהן כפי צרכו לכל בני ביתו נקרא חלק בין הוא גדול בין קטן ולזה מקשה פשיטא שמה שנותן בעד שניהם אף שהוא יותר ממה שנותן לכהן אחר נקרא רק חלק אחד כיון שהנתינה הוא רק בשביל הכהן שהוא אחד משניהם. וגם צריך ליתן להם בחלק אחד משום ששניהם ניוונים מבית אחד ולא בשני חלקים.

אביך אוהבך בלוי'.

משה פיינשטיין

פימן י

באשה שזרק הרופא במעיה זרע של איש אחר אם נאסרה לבעלה, ואם יש איזה חשש בהולד

א' דר"ח אדר תשכ"א.

מע"כ ידידי הר' ברוך גראס שליט"א.

הנה בדבר האשה אשר עברו כעשר שנים ולא ילדה והתסרו אמרו הרופאים שהוא ממנו שלכן מחמת שרצתה להוליד בן כרצון כל הנשים, וכדאיתא ביבמות דף ס"ה דאף דהלכה דלא מיפקדא אשה אמצות פו"ר מ"מ כופין הבעל לגרשה וליתן לה כתובה בטענה דמסיבו דילה מאי תיהוי עלה דהך אתתא. ולא בעיא הך אתתא חוטרא לידה ונרא לקבורה. ובלא זה ידוע גם מהאמהות הקדושות שרצו להוליד וכל נשי דעלמא כן. הלכה להרופא וזרק ברחמה זרע של איש אחר שלא ברשות בעלה ונשאל מע"כ מהבעל אם מותרת לו ואיך הוא דין הולד. הנה ברור שבלא ביאת איש לא נאסרה אשה לבעלה ואיסור סוטה לבעלה הוא רק מצד איסור הביאה ולא מצד הורע של איש אחר שיש במעיה דאם בעלה איש אחר אף בביאה שלא יצא זרע ואף

פימן פ

באור פרש"י שהוכחת רבא דאין אב לעכו"ם הוא מסיפא, ובאור גירסת חלק אחד פשיטא

עש"ק נחמו תשי"ט.

מע"כ בני אהובי הרה"ג מוהר"ר דוד פיינשטיין שליט"א.

מה שפירשת בכונת רש"י יבמות דף צ"ח ד"ה דהא על ראיית רבא שאין אב לעכו"ם אפילו בידיע משני אחין תאומים דטפה אחת היתה ונחלקה לשתיים וקתני סיפא לא חולצין ולא מייבמין שכתב רש"י ומסיפא יליף טעמא דאי מרישא לא מצי למילף דאפילו שאר האם אין לו דטעמא לאו משום דורמת סוסים הוא אלא משום דכקטן שנולד דמי. דמסיפא יליף הוא ממה שאמר אחר לא חולצין ולא מייבמין ואין חייבין משום אשת אח ומסקינן דה"ה דאפילו איסורא נמי ליכא הוא פירוש אמת שכן מפורש בתוס' בכורות דף מ"ו ד"ה נתגיירה ומשמע שם שכן גרסי בגמ' ואולי משום שכתב רש"י ומסיפא יליף נקטו כמו שמפורש בגמ' כן. ומש"כ הרש"ש ודברי התוס' בכורות ד"ה נתגיירה צע"ג אולי כוונתו על שכתבו שם בסוף שאיכא הוכחה גם מלא חולצין ולא מייבמין משום דאי לאו טעמא דאפקריה היה לנו להצריך חליצה מדרבנן שהוא דלא כרש"י שכתב שמה אין ראייה דהוא משום דכקטן שנולד דמי ורק מאין חייבין משום אשת אח שגם לא נאסרין מדרבנן הוכיח רבא דאי לא אפקריה היו נאסרין מדרבנן. והטעם דכיון דלא כל אחין זוקקין לחליצה לא יבואו להקל בישראל ממה שיראו שאחין מאב עכו"ם אין זוקקין לחליצה דאף שיאמרו שגם של עכו"ם נחשבו אחין לא ילמדו לאחים מישראל משום דאולי אחין מאב עכו"ם לא עדיפי מאחין מן האם אבל לעריות שכל אחין אסורין יבואו להקל גם בישראל ולכן היה להם לאסור ומדחזינן שלא אסרו באחין מן האב אלמא דאין אב לעכו"ם כלל דרתמנא אפקריה ולא יבואו להקל בישראל. ולכן על התוס' שסברי דאי לאו טעמא דאפקריה היה לנו להצריך גם חליצה דג"כ הי"ל לחוש לאיחלופי בישראל הקשה דא"כ למה גרסי או מפרשי שהוכיח מסיפא מאין חייבין משום אשת אח כיון דמלא חולצין דרישא נמי איכא ראייה וע"ז נשאר בצע"ג.

ומה שהקשת איזה פירוש הוא ביבמות דף צ"ט בכהנת שנתערב ולדה בולד שפתחה חולקין חלק אחד בגורן שמקשה חלק אחד פשיטא. הא ברור שנותנים

ניסת לכהן אין לאוסרה לזו שהוא ספק גם להשועף
אף מלינשא לכתחלה. וגם נראה לע"ד שאף וולד בת
ישראל מעכ"ם שפסולה לכהונה הוא נמי דוקא כשהיה
דרך ביאה שהוא איסור ולא מאמבטי ולכן אף לכהונה
אין לפוסלה.

אבל הבעל אם אינו רוצה לזון אותו יהיה פטור וכן
יהיה פטור מהוצאת הלידה ורפואתה שעי"ז זה כיון
שעשתה זה שלא ברשותו.

ידידו.

משה פיינשטיין

סימן יא

בענין גיורת לפצוע דכא כהן וממזרת
לפ"ד

י"ח מנ"א תשט"ו.

מע"כ ידידי הרב הגאון המפורסם מוהר"ר מנשה
קליין שליט"א.

ענף א

בדבר קושית כתר"ה על הריטב"א יבמות שבדף ס'
כתב שהרמב"ם סובר דגיורת אף פחותה ¹²³⁴⁵⁶⁷ מבת ג'
פסולה לכהן מן התורה. משום זונה ובדף ע"ו
כתב דהרמב"ם שאוסר פצוע דכא בממזרת ומתיר
גיורת לפצ"ד כהן הוא משום דסובר דגיורת לכהן
הוא רק איסור מדבריהם וממזרת איסור תורה, ודאי
קושיא גדולה היא. ויותר תמוה שמציין להא דכתב
בפ' הבא על יבמתו שגיורת נמי איסור תורה היא
לכהן ושם הא כתב גם שכן כתב הרמב"ם ומ"מ לא
הוקשה לו אטעמיה מהרמב"ם גופיה. ואין לומר
שכוונתו כהמ"מ בר"פ ט"ז מא"ב מטעם דלא מפרש
לאייה בקרא ואין איסורו שוה בכל, דאם סובר שיש
חלוק מטעם זה מאיסור ממזרת אין לו קושיא ממה
דכתב בפ' הבא על יבמתו דרק שהוא איסור מדאורייתא
איתא שם אבל ודאי הוא לאו שאינו שוה בכל וגם לא
מפורש בקרא אלא או בקרא דחזקאל או הלכתא
גמירי לה להריטב"א שם. אלא משמע דהריטב"א אינו
סובר חלוק המ"מ כיון דעכ"פ הוא איסור תורה אין
לחלק מממזרת ולכן פי' שהרמב"ם סובר דגיורת לכהן
הוא רק מדבריהם וזה תמוה דהוא דלא כדכתב בדף
ס' בדעת הרמב"ם והיה ליה להקשות מדעת הרמב"ם
עצמו.

בשלא כדרכה נאסרה על בעלה מדין סוטה ואם בא
זרע לגופה שלא מביאה כאמבטי שנוצר בגמ' שלא
נעשה איסור זנות לא נאסרה על בעלה.

וכן הולד הוא כשר שגם ממזרות הוא רק כשהיה
ע"י ביאה. ואף שהולד ממזר אף באופן שדבקים נכרים
זה בזו שלא עברו על האיסור משום שהיו אנוסים
מ"מ היה זה דרך ביאה שהוא זנות. אבל בנתעברה
ע"י שנכנס הזרע של אחר במעיה באמבטי שנוצר
בגמ' וכהא דעושין הרופאים בזמננו אינו ממזר ואף
שהיה זרע של אחד מקרוביה כגון מאביה וחמיה
ואחיה, וכידוע שכן סירא נולד כן ומפורש בט"ז יר"ד
סימן קצ"ה סק"ז וכן בב"ח שהביא מהגהת סמ"ק בשם
הר' פרץ דכיון דאין כאן ביאת איסור הולד כשר
לגמרי אפילו תתעבר מש"ז של אחר כי הלא בן סירא
כשר היה וכן משמע בב"ש באה"ע סק"י ובח"מ סק"ח.
ומה שהביא באוצר הפוסקים שם ס"ק מ"ב בשם ספר
בר ליראי ומנחת יחיאל שהולקין אינו כלום ומה
שהקשה דהולד ממזר אינו משום הנאת ביאה. הוא
הבל דאף שאינו משום הנאת ביאה אבל ודאי דוקא
משום ביאה היא דהוא דבר האסור כדאיתא בלשון
הגהת סמ"ק ואין לחוש לזה כלל.

אך אם ידוע של איזה אדם הוא אם הוא משל
יהודי יהיה הולד אסור לינשא לזרע של אותו אדם
כדאיתא בט"ז שם ובב"ש שם אבל כיון שלא ידוע
יהיה מותר בכל הנשים משום דאזלינן בתר רובא
נשים שמוותרות לו. אבל האמת שאין לחוש שהזרע
היה משל יהודי כיון שהרוב הם משל נכרים, דלבד
שהערים שלנו וכל המדינה הם רוב נכרים, הו' אלו
המוציאין זרע שלהם לדבר זה ודאי רוב נכרים. ומה
שאמר הרופא שהוא משל יהודי אינו נאמן דאמר זה
משום שחשב שזה יותר טוב לפניה שהיא יהודית. ולכן
ליכא שום חשש איסור לא בהאשה לבעלה ולא בהולד
לקהל. ועיין באוצר הפוסקים שהביא בשם מהרש"ם
שאף לכתחלה התיר לעשות כן בשעת צורך גדול וכן
בשם ספר עמק הלכה וכ"ש כשכבר נעשה זה שח"ו
לו להתרחק מאשתו. ואם הולד תהיה בת אם מותרת
לכהונה יש ג"כ לצדד להתיר שהרי שיטת הרי"ף
שהולד מעכ"ם הבא על בת ישראל כשרה לכהונה
ואף להש"ע סימן ד' סעיף י"ט שפסול לכהונה הרי
הכא יש ספק להח"מ שמא אין שייך כלל לבעל הזרע
שלא נקרא בנו ואף שיותר נוטה כהב"ש שהוא בנו
וא"כ הכא אולי נחשב שהוא זרע של עכו"ם אף שלא
מתייחס אחריו. הרי יש כאן קצת ספק שמא הוא של
יהודי ואף שהוא מיעוט הוי בצרוף שניהם כספק גמור
וכיון שמסיק הב"ש בסק"ב שבדיעבד אין מוציאין אם